

Praktické zkušenosti s aplikací novely stavebního zákona na stavbách plynárenských zařízení

Ing. Dagmar Ledererová
RWE Distribuční služby s.r.o.
Brno

Liberec 19.9.2013

Oblast územně plánovací dokumentace

Změny SZ dotýkající se staveb plynárenských zařízení (dále jen PZ)

- Podle **§ 42 odst. 6** SZ může „oprávněný investor“ tj. vlastník, správce nebo provozovatel technické infrastruktury podat na příslušný krajský úřad návrh na aktualizaci zásad územního rozvoje z důvodu rozvoje veřejné dopravní nebo technické infrastruktury. Na základě toho kraj bezodkladně rozhodne o aktualizaci zásad územního rozvoje a jejím obsahu.
- Ve fázi řízení o zásadách územního rozvoje může mj. dotčený vlastník, správce nebo provozovatel veřejné dopravní nebo veřejné technické infrastruktury (oprávněný investor) podat námítky proti návrhu zásad územního rozvoje. Námítky s odůvodněním a vymezením dotčeného území lze uplatnit do 7 dnů ode dne veřejného projednání. (**§39 odst. 2**).
- „Ve fázi řízení o územním plánu může „oprávněný investor“ podat námítky proti jeho návrhu (**§52 odst. 2**).

Plynárenský pohled

- Do zásad územního rozvoje budeme prosazovat zejména strategické plynárenské stavby za něž považujeme:
 - Stavby vysokotlakých plynovodů v tlakové hladině nad 40 bar ve všech dimenzích (plynovody přepravní soustavy)
 - Stavby vysokotlakých plynovodů do 40 bar (plynovody distribuční soustavy) v délce alespoň 5 km a o průměru 200 mm)
 - Stavby nových zásobníků zemního plynu nebo rozšíření kapacity a výkonu stávajících zásobníků
- S ohledem na dlouhodobé plánování našich staveb nepředpokládáme, že budeme ve větším měřítku podávat návrhy na aktualizaci zásad územního rozvoje – spíše výjimečně v případě zcela nového záměru, protože to pro realizaci našich staveb není podmínkou a ani to jejich přípravu významně neurychlí.
- Z důvodu velkého počtu obcí nejsme schopni podchytit všechny změny územních plánů – zde bychom uvítali jednotnou platformu jejich uveřejňování.

Umístování staveb PZ (1)

Změny SZ dotýkající se staveb PZ

- Podle **§ 78a odst. 1** může stavební úřad uzavřít se žadatelem veřejnoprávní smlouvu o umístění stavby, která nahradí územní rozhodnutí. Veřejnoprávní smlouvu nelze uzavřít v případě záměru, pro který bylo vydáno stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí.
- Výměna vedení technické infrastruktury, pokud se nemění její trasa a nedochází k překročení hranice stávajícího ochranného nebo bezpečnostního pásma si nevyžaduje rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas (**§79 odst. 2 písm. s**).

Plynárenský pohled

- Přestože stavby distribuční soustavy až na výjimky nepodléhají posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí, prozatím nepočítáme s využitím institutu veřejnoprávní smlouvy při umístování našich staveb.
- Jde o zásadní ustanovení, které nám umožní urychlit obnovu naší distribuční sítě zejména ve městech, do níž distribuční společnosti skupiny RWE investují stále větší a větší prostředky přesahující 3 miliardy Kč. Počítáme s tím, že podle tohoto ustanovení tj. bez jakéhokoliv veřejnoprávního úkonu ze strany stavebního úřadu postavíme asi 1/3 z celkového počtu téměř 1000 všech našich staveb, které zpravidla ročně realizujeme. Zdaleka ale ne všude lze provádět výměnu plynodůů ve stejné trase (neodpovídající odstupové vzdálenosti vůči ostatním inženýrským sítím nebo vůči objektům podle stávajících předpisů), je to také náročnější na organizaci výstavby i technologicky z důvodů co nejkratší doby přerušování dodávky plynu.

Umístování staveb PZ (2)

Změny SZ dotýkající se staveb PZ

- V řízení s velkým počtem účastníků se oznámení o zahájení územního řízení a další úkony v řízení doručují žadateli, dotčeným obcím, dotčeným orgánům ale nově i **vlastníkům pozemků** nebo stavby, na nichž má být stavební záměr uskutečněn jednotlivě (**§ 87 odst.1**).
- Územní rozhodnutí o umístění stavby, změně využití území, změně vlivu užívání stavby na území a o dělení nebo scelování pozemků platí 2 roky ode dne nabytí právní moci, nestanoví-li stavební úřad v **odůvodněných případech lhůtu delší, nejdéle však 5 let (§93 odst. 1)**.

Plynárenský pohled

- U liniových staveb vysokotlakých plynovodů, které jsou dlouhé několik desítek kilometrů je velkým problémem doručování oznámení o zahájení územního řízení jakož i další úkony v řízení všem vlastníkům pozemků jednotlivě, protože jich jsou řádově tisíckovky. To způsobí významné prodloužení lhůty pro doručování a tím pádem také celého průběhu územního řízení v důsledku nutnosti určení opatrovníků, v případech nemožnosti doručit oznámení o zahájení řízení účastníkům řízení (např. neprojednaná dědictví apod.).
- Prodloužení doby platnosti územního rozhodnutí v odůvodněných případech až na pět let se uplatní především u dlouhých staveb vysokotlakých plynovodů, u nichž je časově velice náročné majetkoprávní vypořádání s vlastníky pozemků, přičemž se musí počítat i s relativně vysokým počtem vyvlastňovacích řízení - aby se nemuselo žádat o jeho prodloužení, což by dále komplikovalo proces přípravy stavby.

Umístování staveb PZ (3)

Změny SZ dotýkající se staveb PZ

- Protože stavby vedení přepravní nebo distribuční soustavy plynu a související technologické objekty jsou uvedeny v § 103 SZ, lze pro ně namísto územního rozhodnutí vydat územní souhlas, pokud je záměr v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu. Územní souhlas nelze vydat v případech záměrů posuzovaných ve zjišťovacím řízení, nebo pro které bylo vydáno stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (§96).

Plynárenský pohled

- Ačkoliv převážná část našich staveb se nachází v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, přičemž si nevyžadují posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí, tak žádost o územní souhlas podáváme pouze u staveb regulačních stanic, které se realizují zpravidla na našem pozemku. Většímu využití tohoto institutu brání to, že se k žádosti musí přikládat souhlasná závazná stanoviska dotčených orgánů, což je časově náročné na zajištění – musí se opakovaně kontaktovat.

Povolování a provádění staveb PZ

Změny SZ dotýkající se staveb PZ

- Stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují vedení přepravní nebo distribuční soustavy plynu a související technologické objekty, včetně systémů řídicí, zabezpečovací, informační a telekomunikační techniky, s výjimkou budov (**§103 odst. 1 písm. e) bod.6**).
- Dojde-li během provádění stavby ke změně českých technických norem nebo jiných technických předpisů, podle nichž byla zpracována dokumentace nebo projektová dokumentace, posuzuje se stavba podle těch předpisů, které platily v době, kdy byla dokumentace nebo projektová dokumentace zpracována (**§119 odst. 3**).

Plynárenský pohled

- Toto nové ustanovení má pro nás z celé novely SZ jednoznačně největší přínos, protože se díky němu zkrátí doba přípravy staveb přepravní a distribuční soustavy.
Na rozdíl od těchto staveb si stavby zařízení zásobníků plynu, a to i plynovody, nebo související technologické objekty vyžadují stavební povolení, přičemž jde o zcela identické, nebo obdobné stavby jako jsou plynovody a související technologické objekty přepravní nebo distribuční soustavy – toto by se mělo v budoucnu napravit.
- Protože se díky technologickému pokroku poměrně často mění všechny možné druhy technických předpisů, podle nichž naši projektanti zpracovávají příslušnou dokumentaci, vítáme toto zcela logické ustanovení, které proti předchozí právní úpravě jednoznačně upravuje podmínky při posuzování změn technických předpisů.

Užívání staveb PZ

Změny SZ dotýkající se staveb PZ

- Podle **§119 odst. 1** lze dokončenou stavbu, popřípadě část stavby schopnou samostatného užívání uvedenou v § 103 odst. 1 písm. e) bod 4-8 (tj. i stavby vedení přepravní nebo distribuční soustavy plynu) užívat na základě oznámení stavebnímu úřadu nebo kolaudačního souhlasu.

Plynárenský pohled

- Stavby vedení přepravní nebo distribuční soustavy plynu, které nevyžadují zkušební provoz (naprostá většina) by dle našeho názoru mohly být užívány na základě oznámení stavebnímu úřadu aniž by byl nutný kolaudační souhlas z následujících důvodů:
 - Jde o stavby, na něž se nevztahuje § 122 odst. 1, protože jejich vlastnosti budoucí uživatelé ovlivňují od samého začátku až po jejich uvedení do provozu (podmínky připojení, zpracování technickoekonomického zadání stavby, odsouhlasují všechny stupně dokumentace, dozor investora/ budoucího provozovatele ve fázi realizace stavby, přejímka stavby).
 - Provozovateli a zároveň uživateli těchto staveb jsou na základě zákona č. 458/2000 Sb. (energetický zákon) provozovatel přepravní soustavy resp. provozovatelé distribuční soustavy, protože tyto stavby jsou součástí přepravní soustavy resp. distribuční soustavy. Jejich prostřednictvím poskytují službu přepravy plynu resp. službu distribuce plynu, a to na základě smlouvy o přepravě plynu resp. smlouvy o distribuci plynu.

Další změny SZ s dopadem na plynárenství

Změny SZ dotýkající se staveb PZ

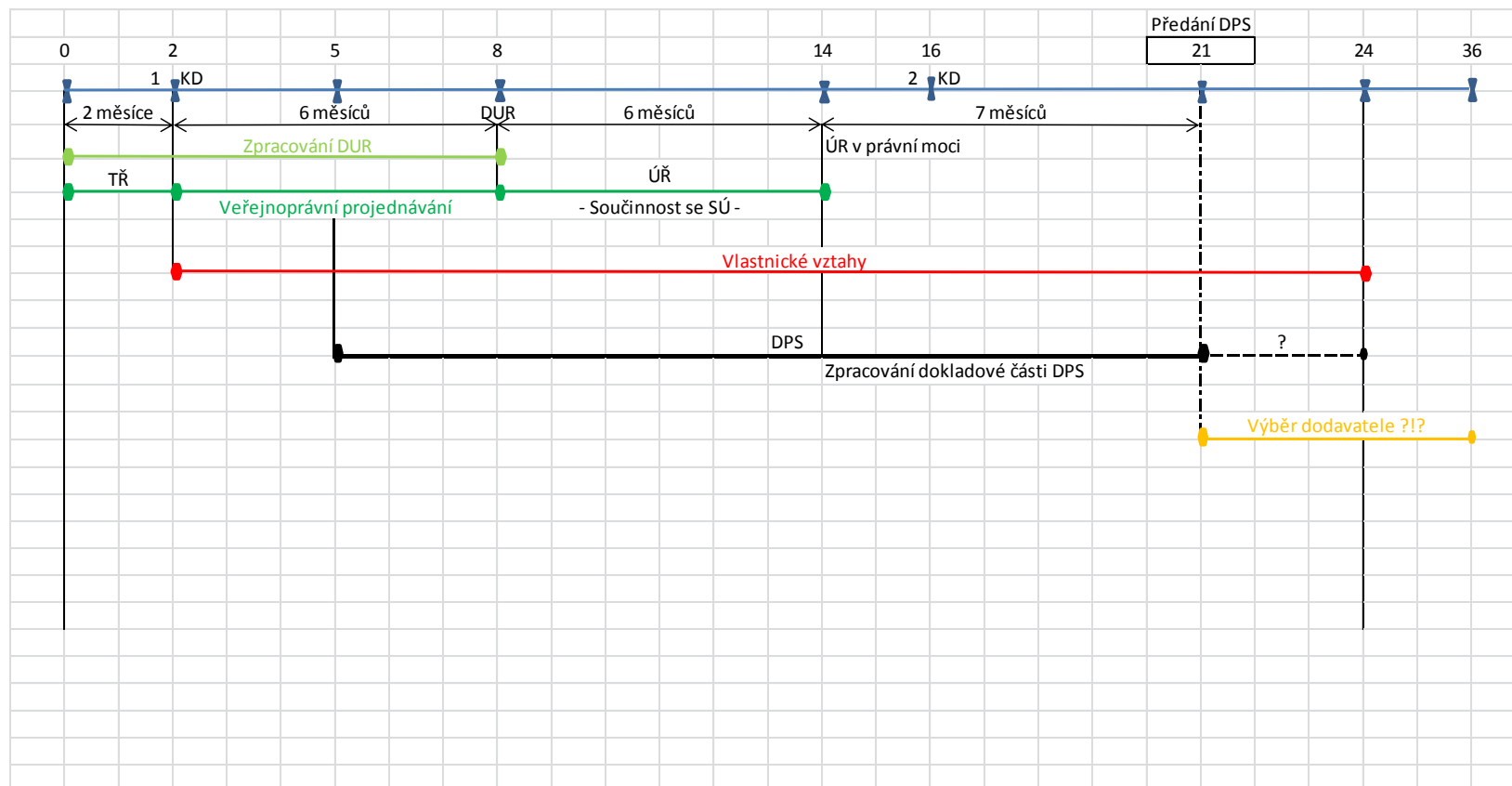
- Dle § 155 odst. 1 jsou stavební podnikatelé, stavbyvedoucí, osoby vykonávající stavební dozor, autorizovaní inspektoři, stavebníci a vlastníci staveb povinni bezodkladně oznamovat příslušnému stavebnímu úřadu a ministerstvu výskyt závady, poruchy nebo havárie stavby a výsledky šetření jejich příčin, došlo-li při nich ke ztrátám na životech, k ohrožení života osob nebo zvířat nebo ke značným majetkovým škodám.
- Vlastník technické infrastruktury je oprávněn požadovat na žadateli o informace o této infrastruktuře úhradu nákladů spojených s poskytnutím požadovaných údajů, nejvýše však do výše nákladů na pořízení jejich kopií, nosičů dat a nákladů na doručení (§161).

Plynárenský pohled

- Stanovenou povinnost jsme zapracovali do interního předpisu distribučních společností skupiny RWE „Havarijní plán“, kde je uveden i formulář pro oznamování takovýchto událostí.
- Tuto možnost úhrady našich nákladů zatím nevyužíváme a v nejbližším období s tím ani nepočítáme, protože je neefektivní vymáhat malé částky v případě nezaplacení příslušné položky.

**Hodnocení novely stavebního zákona z pohledu plynárenství:
celkově velice pozitivní, ale již identifikujeme určité podněty ke zlepšení.**

Modelová časová osa projektové přípravy typické stavby plynovodu

Implementace novely vyhlášky č. 499/2006 o dokumentaci staveb v interním předpise RWE

Dva stupně dokumentace:

- **Dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby** - slouží pouze pro potřeby stavebního úřadu, její rozsah je minimalizován tak, aby se co nejdříve získalo územní rozhodnutí/územní souhlas – to je podmínkou pro zahájení vyvlastňovacího řízení, které bude nutno využívat ve stále větším rozsahu
- **Projektová dokumentace pro provádění stavby:**
 - navazuje na dokumentaci pro vydání rozhodnutí o umístění stavby tak, že využívá její jednotlivé části
 - slouží pro výběrová řízení a zadávání zakázky
 - dodavatel podle ní realizuje stavbu
 - je k dispozici stavebnímu úřadu pro případnou kontrolní prohlídku stavby
 - po zanesení případných změn plní funkci dokumentace skutečného provedení stavby
- Jednotlivé druhy dokumentací mají stanoven přesný a podrobný rozsah a obsah konkretizovaný na stavby jednotlivých druhů plynárenských zařízení
- Rozsah jednotlivých částí musí odpovídat druhu a významu stavby a podmínkám v území

Přínos novely vyhlášky: sjednocení členění jednotlivých druhů dokumentací a jednoznačné stanovení jejich obsahu.

Metodika MMR pro stavby plynárenských zařízení

- Stávající „**Metodická pracovní pomůcka odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ČR pro oblast výkladu pojmů v plynárenství a vztahu mezi energetickým a stavebním zákonem**“:
 - je zveřejněna na webových stránkách MMR na adrese:
<http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Uzemni-rozhodovani-a-stavebni-rad/Metodicka-pracovni-pomucka-odboru-stavebniho-radu>
 - platí od cca. poloviny r. 2011
- Za krátkou dobu své existence prokázala svoji opodstatněnost – napomáhá ke sjednocení přístupů stavebních úřadů k umístování, povolování a užívání jednotlivých druhů staveb PZ.
- V současné době probíhají jednání mezi Českým plynárenským svazem, který je nezávislým sdružením firem a odborníků působících v plynárenství plnicí integrační roli v oboru a MMR jejichž cílem je aktualizace výše uvedené pracovní pomůcky v návaznosti na novelu stavebního zákona (jednání se rovněž účastní i zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu jakožto jiný stavební úřad, který má pravomoc stavebního úřadu i pro stavby zařízení pro přepravu plynu a zařízení pro uskladňování plynu s výjimkou pravomoci ve věcech územního rozhodování).
- Součástí metodiky bude tabulka s typickými druhy staveb plynárenských zařízení a to, v jakém režimu a na základě čeho se umístují, povolují a užívají.
- Je reálný předpoklad, že aktualizovaná metodika bude zveřejněna na webových stránkách MMR do konce tohoto roku.

Děkuji za Vaši pozornost!

